

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > א-ב אבוס-בלבביפדיה עבודת השם

א-ב אבוס-בלבביפדיה עבודת השם

אבוס

אבוס - שיעור של אכילה מעבר לשיעור הראוי

אבוס - "ידע שור קונוה וחמור **אבוס** בעליו", יש שיעור של אכילה שראוי לכל אדם לפי שורשו, כמה שראוי שהוא יאכל, ויש את ההתפשטות ואת ההתרחבות מעבר לאותו שיעור של כמות, וזה, הן אצל האדם והן אצל הבעלי חיים, וכאשר השיעור של האכילה הוא מעבר לשיעור הראוי שיעשה, זה נקרא להאביס, **אבוס**.

ושורשי הדברים, מהו השורש של האכילה, ולפי"ז מהי כמות האכילה, וצורת האכילה.

צורת אדם: עצם הנפש, לבושי הנפש הדבוקים בנפש, והלבושים שהתרחקו ממנה

כידוע מאד בדברי רבותינו, יש בצורת האדם את עצם הנפש של האדם, ועל גביה יש ג' לבושים: מחשבה, דיבור ומעשה.

ובג' לבושים הללו, יש את עצם המחשבה שדבוקה באדם, יש את עצם הדיבור שדבוק באדם, ויש את עצם כח המעשה שדבוק באדם, אבל מאידך יש את חלקי המחשבה, חלקי הדיבור וחלקי המעשה שנתרחקו מן האדם.

בדברי רבותינו, ציור הדברים הוא באופן כזה, שחלקי המחשבה של האדם הם הופכים להיות בניו, או בניו בפועל, או בגדר "כל המלמד בן חבירו תורה כאילו ילדו".

חלקי המעשה של האדם שמתפשטים ומתרחקים, הם מתגלים בממונו של האדם.

וא"כ יש בצורת אדם את **עצם הנפש**, ויש את **לבושי הנפש**, שבהם יש את הלבושים הדבוקים בנפש, ויש את החלקים שמתרחקים ומתפשטים עד להיכן שהם מגיעים.

צורת אדם השלם: מצטרף לחלקים ששייכים לו מהעולם, ולא לחלקים שאינם שייכים לו

ולפי"ז תפיסת האדם כפי שכבר הוזכר, במבט החיצון היא, שיש את האדם עצמו ויש את מה שנמצא חוצה לו, אבל במבט היותר עמוק. צורת הדברים היא באופן כזה שהאדם, יש בו את עצם מציאותו, ושאר הדברים שנמצאים חוצה לו הם חלקיו שלו, שהוא צריך להצטרף אליהם, ואם הוא מצטרף לחלקיו - זוהי צורת האדם השלם, כלומר הוא משלים את הצורת אדם שלו עם החלקים שנמצאים בחוץ שצריכים להפוך להיות חלק ממנו, מפני שבשורשם הם היו חלק ממנו.

אבל אם הוא מתחבר לאותם חלקים שאינם שייכים לחלקי נפשו והוא נהיה מחובר אליהם, הרי שהצירוף שלו אליהם, ראשית, הוא בעצם בבחינת "כל יתר כנטול דמי", ויתר על כן, בבחינת "כל המוסיף גורע" שהוא הופך להיות בעל מום, שכל בעל מום של "יתר" הופך להיות בעל מום של "חסר", שזהו גדר "כל המוסיף גורע".

וא"כ בכל הדברים שנמצאים בעולם, יש לכל אדם ואדם את החלקים ששייכים לו, שהם פזורים בעולם, וכשהוא זוכה

להצטרף אליהם הוא משלים את עצמו להיות בצורת האדם השלם, שהם המשלימים אותו, וכשהוא מצטרף לחלקים שאינם שלו, הוא נשאר בחסרונו, ומוסיף על חסרונו, זה נאמר בכללות ממש, באופן הצירוף של האדם למה שזולתו, לדברים שנמצאים חוצה לו.

אכילת המן, - שורש האכילה דתיקון, - לכל אחד היה את חלקו

אבל בפרטות יותר, לסוגיא דידן שהיא מדריגת האכילה והתוספת של האכילה שהיא בבחינת "אבוס", הדוגמא היסודית והשורשית מהו חלק האכילה ששייך לאדם, זה הצורה של המן שירד, שלכל אחד ואחד היה לו את חלקו שלו שירד, מלבד היכן שירד המן לכל אחד, צורת ירידת המן התגלתה באופן של "עומר לגולגולת", שלכל אחד היה את העומר שלו דווקא. שכתוב בפסוק "ולא העדיף המרבה והממעטי לא החסיר" - עומק ההגדרה היא שכל אחד היה לוקח את המן ששייך לו, את חלקו שלו, זה היה אכילתו.

זהו כאשר מתגלה צורת האכילה באופן של תיקון - מן מן השמים, דבר טמא אינו יורד מן השמים, כלומר, **טמא** מלשון **טמטום**, דבר המכוסה. לא יורד מן השמים דבר מכוסה ונעלם אלא הוא יורד באופן כזה שמגולה ומבוררת הצורה של הדברים, שמצטייר הדבר כשייך לאדם. אם לא זוכים, הדבר **מתגשם** למטה, זה "**גשמים**", אבל כשזוכים והוא נשאר כפי צורתו אז הוא מתקבל לכל אחד ואחד לפי חלקו דיליה. ומעין כך, לפחות, היה במן.

עיקר האכילה שבידינו, מיסוד האכילה מעץ הדעת, אכילה שאינה שייכת לחלקו

אבל עיקר האכילה שיש בידינו השתא היא לא אכילת המן, "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן", אלא עיקר האכילה שיש בידינו, יסודה מהאכילה הראשונה, עץ הדעת טוב ורע, וברור הדבר שעצם האכילה מעץ הדעת שאכל אדם הראשון, שמכח כך בכל אדם ואדם שורש אכילתו היא מאותו מקום, עצם האכילה מעץ הדעת היא אכילת דבר שאינו שייך לחלקו, הרי הוא נצטווה עליו, "מכל עץ הגן אכל תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו", וא"כ עצם האכילה שלו מן הדבר, היא אכילה מדבר שלא שייך לו, זה תוספת של אכילה, וזהו "אבוס" כמו שנתבאר.

מאז האכילה מעץ הדעת, גם החלק השייך לו, האכילה מעורבת מטוב ורע

אבל ביתר פרטות, כמו שנתבאר, בשעה שאדם הראשון אכל מעץ הדעת טוב ורע, כל האכילות מושרשים באותה אכילה, וכלומר, שגם כאשר האדם יקח את החלק שכן שייך לו, הוא לא יגע באופן נקי במה ששייך לו, אלא האכילה היא באופן כזה שהיא לעולם מעורבת טוב ברע, ובערכין דידן השתא, טוב נקרא חיבור, בגדר "לא טוב היות האדם לבדו" שמכלל לאו אתה שומע הן, "וירא את האור כי טוב", האור מצרף מאחד ומחבר, זהו גדר טוב, והיפוכו **רע** מלשון **רעוע** כידוע, מבחינת דבר שאינו מצטרף בשלימות מכח שהוא אינו שייך לדבר, ולכן הצירוף שלו הוא רעוע, ומכאן ואילך כל פעם שאדם אוכל אכילה, מתערב לו חלקים ששייכים לו וחלקים שלא שייכים לו. זהו גדר אכילה שהיא משורש האכילה מעץ הדעת טוב ורע, ככללות, עצם האכילה מעץ הדעת טוב ורע, היא אכילה מעץ שהאדם לא שייך אליו, אבל בפרטות, הושרש מכאן ואילך, שבכל האכילות שאדם אוכל, חלק ממה שהוא אוכל זהו מחלקו ששייך לו, והחלק שלא שייך לו, זה החלק של הפסולת שיוצא מן האדם.

אכילה מעץ החיים ואכילת המן נבלע באיברים, מחמת שהשורש הוא חלק מאותם איברים

והיינו, שאם האדם היה אוכל מעץ החיים וחי לעולם, לא היה כלל מציאות של פסולת, שמעין כך היה באכילת המן, "לחם אברים אכל איש", כמו שדורשת הגמ' ביומא ללשון אחד, "לחם שנבלע באיברים", הוא נבלע באיברים, בגלל שהוא החלק ששייך לו.

יש באדם רמ"ח איברים שורשיים, ויש את הענפים שלהם, כמו שיש רמ"ח מצוות עשה ויש את ענפי המצוות, כדברי הגר"א הידועים שכל התרי"ג מצוות אינם אלא שורשים, ויש להם ענפים רבים, כמו שאנחנו רואים כסדר, בדברי תורה, כך גם יש לאדם רמ"ח איברים, כנגד רמ"ח מצוות עשה השרשים, וכנגד ענפי המצוות של הרמ"ח מצוות, גם לרמ"ח איברים יש ענפים ואיפה הענפים ההם? בפרטות, בכל אבר ואבר יש דקויות בתוכו, אבל בהגדרה נוספת, אלו הם החלקים שהתפזרו לחוץ, החלקים האלה הם **החמר - רמ"ח** אותיות **חמר** - שנמצאים בחוץ, אלו הם חלקי הנפש שנתרחקו מן האדם, ובשעה שהאדם אוכל דבר מה, הם צריכים לחזור ולהצטרף, זהו גדר "לחם שנבלע באיברים" הוא נבלע באיברים מחמת שבשורשו הוא חלק מאותם איברים, אלא שזה הפך להיות **איבר - בר** - מלשון חוץ, אבל בשורש של הדבר, זה חלק מהצורת אדם הפנימית שצריכה להיות בתוכו, זה מדריגת האכילה מעץ החיים, "ואכל וחי לעולם", ומעין כך "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן", שהתורה היא בבחינת "עץ חיים היא למחזיקים בה", והמן משתלשל מהארת האור העליון, הזיו העליון כדברי הרמב"ן, ומכח שהוא משתלשל מאותה מדרגה, לכן הוא נבלע באיברים.

באכילה מעץ הדעת, כיון שבאכילה יש פסולת, - זהו הפסולת שיוצא מן האדם

אבל כאשר יש את האכילה מעץ הדעת טוב ורע, אז חלק נבלע בתוך האדם, והופך להיות חלק מהאיברים, מהדם שבאדם, וחלק הוא באופן של פסולת, "יתד תהיה לך על אזניך", יש מציאות של פסולת, עצם התפיסה מהיכן מגיע התפיסה שנקראת פסולת שיוצא מן האדם, היינו שכל פסולת, הוא אותו חלק שהוא פסול, פסול שהוא היפך ה"כשר", "כשר הדבר בעיני", אותו חלק שמעיקרא לא שייך ל"צורת האדם" שבאדם, הוא זה שנפלט ויוצא מן האדם, כלומר, אפילו אם האדם לוקח כביכול את חלקו ששייך לו וזה מה שהוא אוכל, אבל לעולם יהיה מעורב דבר טוב בדבר רע, דבר ששייך לו בדבר שאינו שייך לו, ולכן מצד עצם הדברים לא שייך שזה יבלע באיברים, אם זה יבלע באיברים, האדם יהיה בעל מום של תוספת, ולכן זה לא יתכן שזה יבלע באיברים.

וא"כ, מתוקף אכילתו של אדם הראשון מעץ הדעת טוב ורע, כל האכילות כולם יש בהם "יתר", אבל ההשתלשלות של זה מתגלה בפועל שזה גורם לאדם שמושרשת בו תפיסה שהוא אוכל את מה שלא שייך לו.

עומק התאוה שבנפש, - כי יש באכילה מה שאינו שייך לו, ולכן לעולם יוסיף מעבר לשיעור

מכאן עומק התאוה שנמצאת בנפש. יסוד עומק התאוה שמתגלה בנפש, בפשוטו, האדם מתאוה, ששורשו מ"וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל", שנאמר בחטא אדם הראשון, אבל עומק ההגדרה היא, שבשעה שהוא אוכל מעץ הדעת טוב ורע, אז מוכרח שאפילו אם הוא יאכל את מה ששייך לו, לעולם יהיה בו עדיין חלק שלא שייך לו, כי יש כאן את החלק הרע המעורב, וא"כ, מונח כאן בעומק תפיסת האכילה, שלעולם האדם אוכל דברים ששייכים לו ואינם שייכים לו, ההשתלשלות של זה גורמת לידי כך שכאשר האדם יושב בשולחנו, שחשוב כמזבח, ואוכל, לעולם יש מציאות כזו שהוא תמיד יוסיף מעבר לשיעור שראוי לו לאכול.

במין, לא היה שייך כזה דבר, זה "עומר לגולגולת", זה מה ששייך לו, לא פחות ולא יותר, מעין מה שנאמר בקרבן פסח "לא תותירו ממנו עד בוקר", וכן בכל קרבן שיש בו דין של נותר, מעין כך היה באכילת המן, כמובן, מה שנשאר מהמן, "וחם השמש ונמס",

באכילה שמצד האדם 'אי אפשר לצמצם' ולכן אוכל יותר, משא"כ באכילת המן שהוא מן השמים

אבל ביסוד הדברים, זה החלק ששייך לנפשו דיליה, ובחלק ששייך לנפשו דיליה, שם היה מבורר השיעור המדוייק של האכילה, לא פחות ממנו, ולא יותר ממנו. ועל אף שתמיד ההגדרה היא "אי אפשר לצמצם", כ"ז בידי אדם, אבל המן שהיה מן השמים, זה לא היה בבחינת "כחצות" שאמר משה רבינו, אלא בבחינת חצות שאומר הקב"ה, זה היה מדוייק, מה שנלקח לו, זה שייך לו, "לא העדיף המרבה והממעט לא החסיר", היה מדוייק בדיוק מה שיש לו, זה היה גדר אכילת המן.

אבל כאשר אנחנו לא זוכים לאכול מן המן, אז מצד האדם "אי אפשר לצמצם" וכך התאוה שמתגלה בנפשו של אדם גורמת לו שבוודאי הוא אוכל מעבר לשיעור שהוא חלקו, וכשזה משתלשל לאופן היותר נמוך, זה משתלשל שהאדם אוכל מדברים שהם לא שייכים לו בגדרי ממון, הוא כבר אוכל גזילות, אבל כשזה נשאר בעומק של כוחות נפש, ולא בהשתלשלות של מעשה איסור, אז צורת הדברים היא באופן כזה, כמו שנתבאר, שאפילו אם הוא יאכל כביכול לפי השיעור הראוי, מעורב בזה לעולם חלק שלא ראוי.

אבל יתר על כן, הוא מעיקרא אוכל דברים שהם מעבר לשיעור שראוי לו לאכול, וההשרשה של זה היא, במה שבכל אכילה מוכרח להיות בה חלק שאינו שייך לו, מכאן מונח עומק התאוה בנפשו של אדם.

משעת האכילה מעץ הדעת, התאוה היא חלק מקומת נפשו של אדם

התאוה הזו, היא מצטיירת בנפשו של אדם שהוא מתאוה לחלק שאינו שייך לו, והוא לא יכול להעתיק את עצמו ממקום התאוה בעצם, כי בשעה שהם אכלו מעץ הדעת טוב ורע, התאוה הפכה להיות חלק מקומת נפשו של אדם, תאוה דקלקול, כמובן. שבה אנו עוסקים, כי לעולם, בכל אכילה, יהיה את אותם חלקי אכילה שאינם ראויים לו, כמו שהוזכר.

אכילת 'כפליים' בקדושה, ומצד הקלקול

בפנים הללו, כמו שהוזכר, כשזה מתגלה מצד הקלקול הגמור, אז הוא אוכל דבר שאינו שייך לו עפ"י דין, שהוא גדר של גניבה, זה גדר "אבוס" דקלקול כמו שאומרת הגמ' בשבת, שהשיעור של אכילה של "אבוס" הוא כפלים, בקלקול, זה אכילה של גנב, שחייב כפל, ובקדושה זהו אכילתה של שבת קודש שכל עסקה כפול, אבל זהו העומק של כח התאוה של "יש לו מנה

רוצה מאתיים, יש לו מאתיים, רוצה ארבע מאות", הוא תמיד מכפיל את הדבר. בקדושה זהו "זכה, נוטל חלקו וחלק חבירו", אבל הכח הזה, כשהוא נופל במקום הנפש, אז הוא מתאוה לעולם גם לחלק הנוסף, זה ה"כפליים" שבנפש, לשם עומק נקודת התאוה, וההגדרה היא שהטוב והרע מעורבים זה בזה, אז חשקו הוא לא רק לטוב אלא גם לרע, זהו ה"כפל" שנמצא בנפשו של האדם שהוא מתאוה גם לחלק שאינו שלו.

ולפיכך, א"כ, ה"אבוס" שמתגלה אצל האדם, הוא מתגלה בשתי הפנים שהוזכרו.

הוא מתגלה במה שלעולם כשהוא אוכל, יש חלק שהוא אינו חלקו, שאינו נבלע באיברים.

הוא מתגלה בהרחבה שלו, במה שהאדם אוכל מעבר לשיעור שראוי לו שהוא יאכל.

בפנים הללו, בכל אכילה, לכאורה, יש בה את העומק של הקלקול שנתבאר השתא.

עומק התיקון, התנועה ההפוכה בנפש, - שהוא אוכל פחות

ועומק התיקון, כפי שחודד לעולם אין האדם יכול לעמוד על הדבר, לאכול כפי המידה הראויה לו, אז העצה, מצד אחד, היא תמיד להקטין ממה שהוא רוצה לאכול, עצת דברי הראשונים כידוע, שלעולם ישייר מעט ממאכלו ולא ישלים את אכילתו, ועומק הדבר בזה, כפשוטו היינו, שלא יאכל את הכל, אלא יאכל פחות, אבל העומק, לפי מה שנתבאר השתא, או שהוא יאכל יותר, או שהוא יאכל פחות, אי אפשר להעמיד את הדבר על עומדו, יש את האפשרות שהוא יאכל יותר, שזה ה"אבוס" בנפש, שהיא אוכלת מעבר לשיעור הראוי לה, ועל מנת להפקיע את הדבר ממקום ה"גם", ממקום הרבוי, זה הופך להיות "אכין ורקין" מיעוטים הם", זה דבר והיפוכו, זה תנועה הפוכה בנפש.

מאותו יסוד של דברי הרמב"ם הידועים שכאשר האדם הולך במידותיו לצד אחד, שהתרופה היא ללכת לצד ההפוך, עד שיגיע לדרך האמצע, דרך הממוצע, כמו כן, במעמקי כוחות הנפש, ביחס לכח התאוה שבנפש של אכילה, אם הוא ינסה לעמוד על עומדו, הוא לעולם לא יצליח, שהרי זה כל יסוד הדברים שנתבאר, הוא בוודאי יאכל מעבר לשיעור הראוי לו.

ולפיכך, אחת מהצורות היסודיות היא, שהאדם מעמיד את עצמו באופן ההפוך של הדבר, שהוא גורם לכך שהתנועה בנפש מתהפכת, התנועה בנפש מתהפכת, שהוא אוכל פחות, ולהבין עמוק, אכילתו פחות, זה לא גורם במעמקי נפשו לידי כך, שיש רק תנועה של אכילה פחותה, אלא עומק ההגדרה היא, שיש כאן מלחמה של שתי כוחות בנפש, זה נקרא "**לחם**", שעיקר האכילה נקראת לחם, כמו שאומרים חז"ל, שזה מלשון של **מלחמה**, "עידן קרבא", זה זמן האכילה. מה עומק המלחמה בנפש? אי אפשר לאכול בדיוק מה שהוא צריך, זה אכילת המון, כמו שהוזכר, ולכן באופן טבעי, אם האדם נמשך אחר טבעו, הוא לעולם יאכל יותר, שזהו כל מהלך פני הדברים, אז ההבנה הפשוטה היא, שהמלחמה היא, שהוא יאכל פחות שאז הוא הולך היפך טבעו.

אבל בדקות יותר, כמו שחודד, הרי גם כשהוא אוכל פחות, עדיין בתוך האכילה הפחותה יש חלק שלא שייך לו, שהוא עדיין בגדר "יתר", זה עדיין מעורב טוב ורע, שזה הפסולת שיוצא, אלא, זה הופך להיות כח של מלחמה, מצד אחד הוא אוכל את מה שלא שייך לו, שזה ה"יתר" שלו, ומצד שני הוא ממעט מחלק אכילתו שנצרך לו, זהו ה"עידן קרבא" העמוק שמתגלה בסוגית האכילה, ה"עידן קרבא" הוא באופן כזה, שהוא מעמיד כח מול כח, "זה לעומת זה", בשני הכוחות הללו. ועי"כ, מצד אחד הכח של הפסולת נעשה תוספת כמו שהוזכר, אבל כנגדו עומד כח הפוך, שהאדם משייר באכילתו ומפחית מהשיעור הראוי לו לאכול, ועי"כ נעשה עומק נקודת המלחמה.

ועצה נוספת הידועה בדברי רבותינו, מלבד העצה שהוזכר קודם שהאדם ישייר בזמן אכילתו שזה "הדבר והיפוכו" שהאדם משהה תוך כדי אכילתו, ומפסיק, באופן שהוא אוכל ומפסיק, אוכל ומפסיק, ובוודאי, פשוטם של דברים, וזה וודאי אמת, שאם האדם לא משהה את עצמו, יש הרי את האופן ההפוך הגמור שזה נקרא "תקפו בולמוס", אבל כשהוא משהה את עצמו, אז הדברים אינם מתפשטים באופן הקיצון שלהם.

אבל יתר על כן, כל מציאות התאוה, היא המציאות שהאדם נגרר ונמשך לדברים, אבל עד כמה שצורת האכילה נעשית באופן כזה, שהאדם אוכל ומפסיק, אוכל ומפסיק, אוכל ומפסיק, על ידי כן, כל תנועת האכילה שלו, באה באופן שונה, היא לא באה באופן שהוא נמשך ונגרר, אלא היא באה באופן של הפסקים, ובזה עומק כח התאוה, שהיא כח ההיגררות שהיא גוררת אותו לעוד ועוד ועוד, היא נסתרת, כמו שהוזכר.

אבל יתר על כן, לפי מה שחודד בסיעתא דשמיא, כח ה"אבוס" בנפשו של האדם זהו תוקף הכח שבאדם, שהוא יאכל את מה שלא שייך לו.

יש בדברי חז"ל: "יש מי שהולך אצל זיווגו ויש מי שזיווגו בא אצלו", והדוגמה היסודית היא שאצל יצחק מתקיים "זיווגו בא אצלו", שרביקה באה אצלו, אבל יעקב "הולך אצל זיווגו", ללאה ורחל, ולשפחות והתפיסה הזאת ש"יש מי שהולך אצל זיווגו ויש מי שזיווגו בא אצלו" היא לא מתגלה רק בזיווג, היא תפיסה יסודית בבריאה, הרי כפי שנתחדד בהתחלה, כל דבר ודבר שנמצא חוץ לאדם, חלקו שלו, שצריך להצטרף אצלו, הוא זה שנקרא "זיווגו".

ובלשון פשוטה, הרי הזכר שיש ג' לבושי הנפש, מחשבה, דיבור ומעשה.

חלקי המחשבה, שעיקרה היא תורה, היא הנקרא "אשת חיל".

וחלקי הדיבור, זה אשתו, "ראוה מדברת".

וחלקי המעשה, גם זמן האכילה הוא ג"כ בבחינת הגדרה של חיבור, "אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און" וכמו שדורשת הגמ' שחיבור בלשון נקיה הוא לשון הקרא "את הלחם אשר הוא אוכל".

כלומר, שכל דבר שנמצא חוצה לאדם, שהוא חלקו, זה זיווג שצריך להצטרף אצלו, זה התפיסה, וזהו מה שהשיבו לאותה מטרוניא ששאלה מה הקב"ה עושה מבריאת העולם, והשיבו לה שהוא "יושב ומזווג זיווגים", כל הצירופים האלו, הם זיווג, אחדות, חיבור, להתאחד.

כשמסתכלים במבט החיצון, איך אכילה תיקרא זיווג? אבל כשהבנה היא שזה חלקי הנפש שנפרדו ממנו, והם צריכים לחזור ולהצטרף, זהו ממש כמו בחוה, שנאמר בה "ויפלה ה' אלקים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו" ולאחר מכן "ויביאה אל האדם", ומצד כך, כל חלקי הנפש בנויים באותו מהלך, שהם צריכים לחזור ולהצטרף אצל האדם, ובאכילה, האדם חוזר ומצטרף את אותם החלקים ששייכים לו, שיחזרו ויצטרפו אליו.

ולפיכך, הצורה של האכילה שהאדם אוכל, זה מהלכי זיווג, של דברים שחוזרים ומצטרפים לאדם, ובשעה שהאדם אוכל ומפסיק, אוכל ומפסיק, כמו שנתבאר, הצורה הפנימית הזו של מהלכי האכילה היא, שבשעה שהאדם אוכל, הוא פונה למאכל, "הוא הולך אצל זיווגו", ובשעה שהוא מפסיק, המאכל פונה אליו, "זיווגו בא אצלו".

"שנים שנים באו אל נח אל התיבה", בקרא מבואר שהבעלי חיים הגיעו שנים שנים, אבל הרי, נח הכניס לתיבה גם אוכל, כמו שהיה מהלך של שנים שנים באו אל התיבה, מאליהם, כמו שאומרים חז"ל, גם האוכל, היה מהלך שהוא בא מאיליו.

רבותינו מגדירים את ההבדל בין בעל תאוה שאוכל, למי שאינו בעל תאוה, שמי שהוא בעל תאוה, הוא בא אצל המאכל, ומי שאינו בעל תאוה, זה הפוך, המאכל בא אצלו, "זיווגו בא אצלו", זהו עומק הדבר, שהאדם אוכל ומפסיק. אוכל ומפסיק, כביכול, באכילתו זה מה שהוא פונה למאכל, ובשעה שהוא מפסיק אז הפניה מתהפכת, המאכל פונה ומשתוקק אליו שהוא יאכל אותו, כמו שתשוקת אשה על בעלה, כך יש את המאכל, שרוצה לחזור בחזרה ולהצטרף אצל האדם, הוא חוזר ונקשר לאדם, ובשעה שהאדם מפסיק את האכילה, זה לא רק הפסקה שלו בפועל מהאכילה, הרי הוא עוצר את ההשתוקקות שלו לדבר, זה הרי העומק של הצורה של האכילה, כשהפניה שלו אל הדבר נפסקת, אז מתגלה הצד ההפוך, שהדבר פונה אליו, זה נקרא "צדיק אוכל לשובע נפשו", לעומת "בטן רשעים תחסר", "צדיק אוכל לשובע נפשו", כפשוטו, היינו, שהוא אוכל כמה שהוא צריך, אבל ההגדרה היא יותר עמוקה, "אוכל לשובע נפשו", אם הוא שבע, הוא לא משתוקק לדבר, אלא הדבר משתוקק אליו, זהו "אוכל לשובע נפשו".

זה נקרא בעומק "עונג שבת", מה ההבדל בין האכילה של יום חול, לאכילה של שבת? האכילה של יום חול היא לשובע, "ואכלת ושבעת וברכת", אכילה של שבת ביסודה היא לא לשובע, אלא לעונג, כלומר, כשהאדם שבע, מי שנמצא בנפילה, היא גופא, מכח שהוא מחפש את העונג הוא כבר מרגיש רעב, אבל האכילה של **שבת** קודש שהכל **שב** לשורשו, שעל שם כן שבת נקראת **שבת** כידוע, שהכל שב לשורשו, כלומר, האוכל משתוקק שיאכלו אותו, זה נקרא "עונג שבת".

כשה מתגלה בצורת האכילה בפועל, כפי שהזכר, בשעה שהאדם אוכל זה באופן שהוא נגרר לדבר, תוך כדי אכילתו, ואפילו אם זה "תחילתו באונס" זה "סופו ברצון", הוא פונה ומשתוקק לדבר, על דרך כלל, כמעט ללא יוצא מן הכלל, אבל בשעה שהאדם מפסיק את אכילתו, וכפי שחודד, שזה לא רק הפסקה בפועל, שהוא לא אוכל באותו זמן, אלא זו הפסקה של ההימשכות לדבר, ולכן הפועל הוא, שהוא לא אוכל, אבל הוא עוצר את השתוקקותו לדבר, זה מהות הפסקה, ולכן שיעור הפסקה הוא, עד שהוא משקיט את השתוקקותו לדבר, זהו שיעור הפסקה בעומק, ואז כמו שהזכר, חוזר ומתעורר הצד ההפוך שבדבר, ואפילו אם "דרכו של איש לחזר אחר אשה", אבל אחרי שהוא מחזר אחריה, מתקיים "תשוקת אשה לבעלה", "ואל אישך תשוקתך", ואז מתעורר תשוקת המאכל לאדם, זהו "צדיק אוכל לשובע נפשו", שהזכר.

בפנים הללו, עומק האכילה היא באופן כזה, שגם שיעור האכילה משתנה, אם הוא משתוקק למאכל אז הוא רוצה לאכול מעבר לשיעור הראוי לו, זהו העומק של ה"אבוס" בנפש שאנחנו מזכירים, אבל אם המאכל משתוקק אליו, זה אותו חלק ששייך לו של "ואל אישך תשוקתך", החלק הראוי לו, הוא זה שמשתוקק אליו, כביכול, אם האדם משתוקק למה שלא ראוי לו, זה כמו נואף ונואפת, ואז יכול להיות גם תשוקה הפוכה, אבל אם הוא עוצר את אותו תשוקה בגבול, אז גם מה שמשתוקק אליו, זה אותו חלק הראוי לו.

זה נקרא אכילה שעוקרת את ה"אבוס" דקלקול.

ההבדל בצורת האכילה, הן בכמות האכילה, והן במאכל עצמו אם הוא חלקו

בפנים הללו, המאכל שמגיע לאדם, הם חלקי המאכלים ששייכים לו, רוב בני האדם, מלבד מה שבכמות הם אוכלים הרבה מעבר לשיעור הראוי להם, אבל גם מה שהם אוכלים, זה לא החלק הראוי להם, כביכול, אם יש שני לחמים, הם מקבלים את הלחם שלא שייך להם, אפילו שבחיצוניות זה נראה כמעט אותו דבר, אבל אליבא דאמת, אין שום הכרח שהאוכל שהוא חלקו, יגיע אליו.

בעסק בדברי תורה, אין הכרח שהוא יעסוק בחלק הדברי תורה ששייך לו, ובהשתלשלות של ה"לחמה של תורה" שמשלשל ל"לחם" למעשה, אין שום הכרח שמה שמגיע לשולחנו, זה החלק ששייך לו.

וכל זאת למה? כי הוא משתוקק למה שלא שייך לו, אז גם מגיע אליו מה שלא שייך לו, "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו", במקום של ה"רוצה" מצידו, כך זה גם מניע את הצד הפוך שבדבר.

אבל ככל שהאדם פועל כפי הדברים שהוזכרו, באופן הראשון של השיעור, שהוא יוצר מלחמה, צמצום היפך ההתפשטות, או באופן השני של אכילה והשהייה, אכילה והשהייה, הנפש שלו מצטרפת לאותו מקום של גבול, של ה"שובע", ובאופן הזה, הוא משתוקק, ועוצר את ההשתוקקות, ואז **ההשתוקקות נבנית לחלקו**, שמה שהוא משתוקק אליו, זהו החלק ששייך לו.

באופן הזה, האדם זוכה שהאוכל שמגיע אליו, הוא אליבא דאמת, האוכל שלו.

לא עסקינן רק במה שהאדם אוכל בדברים גזולים, שזה ברור שאינו שלו, ה"כפל" של הגנב, שהוא בחינת ה"כפליים" שב"אבוס", אלא באכילה, שבגדרי ממון כביכול זה שייך לו, אבל שזה גם יהיה באמת חלק האכילה שצריך להצטרף אליו.

כהגדרה אחרת מגדירים את זה שיש השגחה פרטית, שיגיע לו בדיוק אותו חלק ששייך לו, כביכול נמצא אצל מי שמספק לו את האוכל, רק חלקו של האוכל ששייך לו, שזה מה שמגיע לחלקו שלו, וזה מה שהוא אוכל, ואז האוכל שהאדם אוכל, מתאחד עם חלקי נפשו.

ודוגמא ברורה ויסודית, כדוגמא בעלמא, מה שמבואר בגמ' על אחד האמוראים שלא היה "מחדדי שמעתתיה" מחמת שהוא לא אכל "בישרא דתורא" שלכן לא היתה דעתו צלולה, יכול להיות שהוא אכל בשר, אבל הוא לא אכל את הבשר ששייך לו, אז זה לא מצטרף למחשבתו שלו.

כפי השיעור שאוכל את מה ששייך לו, מקבל את חלקו בתורה

ובדקות, אדם שאוכל מאכל שאינו שלו, מתערבבים במחשבתו חלקי תורה שלא שייכים לו ומערבבים את הדעת שלו, אבל אם הוא אוכל את מה ששייך לו, הוא מקבל את החלק ששייך לו, ואז המחשבה שלו נעשית צלולה ובהירה, זהו ה"אכילנא בשרא דתורא", ה"בישרא דתורא" ששייך לו, לחלקו שלו, שלפי"ז יהיו חלקי מחשבותיו שחוזרים ונתקנים.

ככל שהאדם מעמיד את עצמו באופן שהוזכר, וכמובן בצירוף של תפילה אליו יתברך שמו, שהתפילות הם כנגד קרבנות, יש את ה"עידן קרבא" שבקרבתו, ויש את התפילה שבקרבתו, ובצירוף של שניהם הוא זוכה לצאת מה"אבוס" דקלקול, ולחזור ולקבל את חלקו שלו, חלקו בכל עמלו, "צדיק אוכל לשובע נפשו".

Source: <https://bilvavi.net/shiur/א-ב-אבוס-בלביפדיה-עבודת-השם>

Links

[1] <https://bilvavi.net/ency.avodah.aleph>